

Saco Studentråds yttrande angående Högskoleverkets rapport Allvarlig brottslighet som hinder mot att genomgå högskoleutbildningen (2009:20 R)

Saco Studentråd lämnar här sitt yttrande angående Högskoleverkets rapport Allvarlig brottslighet som hinder mot att genomgå högskoleutbildningen.

Saco Studentråd är en facklig studentorganisation, och vårt yttrande berör endast vilka konsekvenser betänkandets förslag kan ge för gruppen studenter. I gruppen studenter inkluderas både potentiellt blivande och nuvarande studenter.

Sammanfattning

Saco Studentråd tillstyrker i stort det som rapporten föreslår och uppskattar att denna svåra fråga har blivit föremål för utredning.

Saco Studentråd anser att det i varje fall varje fall som uppkommer inom detta område måste tas hänsyn till individens situation i dagsläget. Det finns många fall i Sverige där kriminalvården har lyckats med sitt uppdrag och dubbelbestraffning ska in i det längsta undvikas. Den disciplinnämnd som föreslås fatta beslut om att återkalla antagningsbeslut ska utgå från att studentens tidigare brott är sonade och att utbildningen är en möjlighet till nystart i livet. Disciplinnämnden bör även väga in de olika återfallsfrekvenser som förekommer inom olika sorters brottslighet. Samma inställning ska gälla Överklagandenämnden för högskolan.

Saco Studentråd anser att frågan inte är tillräckligt utredd i vissa aspekter och delar uppfattningen som Uppsala universitet och Högskoleverket har angående patientsäkerhetsutredningen och i vilken mån den verksamhetsförlagda utbildningen är handledd eller inte.

Lisa Gemmel
Lisa.Gemmel@saco.se

Saco
Box 2206
103 15 Stockholm
Besök: Lilla Nygatan 14
Tel växel: 08-613 48 00
Fax: 08-24 77 01
E-post: student@saco.se
www.saco.se/student

Plusgiro: 5 61 56-3
Bankgiro: 575-8933
remissvar_3_10_allvarlig_brottslighet

Saco Studentråd instämmer med Högskoleverkets mening att det inte finns anledning att föreslå någon ändring av de nuvarande grunderna för avskiljande.

Förläggningen av den verksamhetsförlagda utbildningen.

Saco Studentråd ser flera självklara fördelar med att den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU) äger rum tidigt i utbildningen. Saco Studentråd ser olyckligt på att vissa studenter skulle kunna genomgå fem terminer innan sin VFU och att ett eventuellt registeruttag skulle kunna hindra dem från att fullgöra sina studier. Detta skulle innebära att studenter skulle få det svårt att påbörja en annan utbildning och kunna fullgöra den med fullt studiestöd från CSN, då det endast skulle finnas möjlighet till sju ytterligare terminer med fullt studiestöd för dem. Därför vill Saco Studentråd föreslå att informationen angående eventuellt registerutdrag, och därmed att examen eventuellt uteblir, bör komma studenterna tillhanda tidigt under utbildningen, helst under studentens första termin.

Utgångspunkter för högskoleverkets bedömning

Saco Studentråd tillstyrker Högskoleverkets bedömning att beslutet om studentens avskiljande från sin VFU ska tas av respektive arbetsplats som handhar VFU och inte av lärosätena.

Saco Studentråd ställer sig tvekan till att lärosäten som driver kliniker i egen regi sak ha möjlighet att avskilja studenter efter ett register utdrag, då detta egentligen inte lärosätets uppgift. Denna fråga bör utredas vidare.

Bör allvarlig brottslighet kunna utgöra hinder för antagning till högskoleutbildning?

Utbildningar som leder till lärarexamen

Utdrag ur belastningsregistret

Saco Studentråd anser att Högskoleverket gör rätt bedömning angående att studenterna själva ska lämna in utdragen från belastningsregistret till lärosätena. Saco Studentråd anser att integritetsskålen väger tungt i denna fråga.

Bör alla antagna till lärarutbildningen lämna registerutdrag?

Saco Studentråd tillstyrker Högskoleverkets åsikt att den integritetskränkning det innebär är ett gott skäl till att inte införa registerkontroll i samband med antagningen. Dessutom, som påpekas i rapporten, kan det bli praktiskt svårt att genomföra i det svenska antagningssystemet. Saco Studentråd måste dock påpeka att registerutdrag i vissa fall krävs från studenter som genomgår sin VFU på gymnasieskolor och vuxengymnasier och att detta kan ha blivit en informell standard som skolorna har infört på eget initiativ.

I vilket skede bör registerkontrollen göras?

Saco Studentråd anser att registerutdrag först ska ske när eventuell VFU är aktuell. Det vore inte praktiskt möjligt att kräva registerutdrag vid

antagning eller då en student tackat ja till sin plats på lärosätet. Detta skulle också innebära att beslutet om avskiljande fattades av lärosätet, vilket strider mot Saco Studentråds uppfattning att det för bara VFU-platsens uppgift att ta det beslutet.

Saco Studentråd vill däremot föreslå att ansökande till utbildningar, där VFU är ett krav för examen, redan vid ansökningstillfället ges information om vad det kan innebära för examensmöjligheterna om studenten tidigare straffats för ett allvarligt brott.

Vem ska fatta beslut om att återkalla ett antagningsbeslut?

Om riksdagen ändå anser att det ska ligga i lärosätets befogenheter att återkalla ett antagningsbeslut vill Saco Studentråd starkt understryka studenternas roll i den disciplinnämnd som föreslås. Möjligheten att överklaga nämndens beslut måste finnas.

Saco Studentråd vill påpeka att nämnden i de fall som inkommer måste ta hänsyn till individens situation i dagsläget. Disciplinnämnden ska utgå från att studentens tidigare brott är sonade och att utbildningen är en möjlighet till nystart i livet.

I övrigt anser Saco Studentråd att högskoleverket har lagt fram ett bra förslag på hur beslut om att återkalla ett antagningsbeslut ska fattas samt vilka regelverk som ska gälla kring dem.

Utbildningar som leder till examina inom hälso- och sjukvårdsområdet

Ingen registerkontroll inför den verksamhetsförlagda utbildningen

Som nämnt ovan delar Saco Studentråd Högskoleverkets och Uppsala universitets uppfattning att Patientsäkerhetsutredningens bild av utbildningen är förenklad och bör utredas vidare.

Informationsplikt?

Saco Studentråd tillstyrker att det är huvudmännen på den plats där studenten genomgår sin VFU som har ansvaret för patientsäkerheten och bör därför även genomföra registerkontrollen.

I övrigt har Saco Studentråd samma uppfattning i frågan som för utbildningar som leder till lärarexamen.

Alternativa förslag

Saco Studentråd ser positivt på att Högskoleverket ser problemet med att det inte finns något regelverk på detta område och instämmer att sådana regler bör införas.

Lärosätets skyldighet

Saco Studentråd instämmer med verkets mening att det är mycket otillfredsställande att endast *en* VFU-plats bedömning leder till att en student inte får fullfölja sin VFU, och därmed sin utbildning. Verket menar att "tillräckliga åtgärder" måste antas, något som Saco Studentråd ser som en lämplig formulering.

Indragning av rätten att genomgå verksamhetsförlagd utbildning.

Om situationen uppstår att lärosätet beslutar att inte erbjuda studenten en VFU-plats, på grund av omständigheter som beror på studenten, måste studenten kunna överklaga detta beslut. Saco Studentråd stödjer Linköpings universitets förslag att en nationell nämnd ska pröva om en student ska avskiljas från utbildningen eller inte. Nämnden ska vara fristående från lärosätena och bygga på samma princip som disciplinnämnderna nämnda i stycket *Vem ska fatta beslut om att återkalla ett antagningsbeslut?* Saco Studentråd vill även här peka på den inställning, som nämnden ska utgå ifrån, som nämns i andra stycket under samma rubrik.

Lisa Gemmel
Ordförande

Saco Studentråd